

12. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Видання 2013 року [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/>

13. Методичні рекомендації щодо формату аудиторського висновку за наслідками проведення аудиту річної фінансової звітності ломбарду та звітності фінансової компанії за рік, затверджені розпорядженням Держфінпослуг від 29. 12. 2005 р. № 5224 (зі змінами) [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://ua-info.biz>

22.10.2015

УДК 658.14

Сахно Л.А.

к.е.н., доцент кафедри «Облік і аудит»

Таврійський державний агротехнологічний університет

Йолшин С.А.

магістр спеціальності «Облік та аудит»

Таврійський державний агротехнологічний університет

АУДИТ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті розглянуто сутність аудиту фінансового стану підприємства, послідовність проведення аудиторських перевірок та основні показники, необхідні для аналізу фінансового стану підприємства, вказано методику та надано рекомендації про поліпшення аналізу фінансового стану підприємства.

Ключові слова: Аудит, фінансовий стан, показники фінансового стану, форми звітності, прийоми аудиту.

АУДИТ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация. В статье рассмотрены сущность аудита финансового состояния предприятия, последовательность проведения аудиторских проверок и основные показатели, необходимые для анализа финансового состояния предприятия, указано методику и даны рекомендации об улучшении анализа финансового состояния предприятия.

Ключевые слова: Аудит, финансовое состояние, показатели финансового состояния, формы отчетности, приемы аудита.

АУДИТ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Abstract. In article the essence of audit of a financial condition of the enterprise, sequence of carrying out audit inspections and the main indicators necessary for the analysis of a financial condition of the enterprise are considered, is specified a technique and recommendations of improvement of the analysis of a financial condition of the enterprise are made.

Keywords: Audit, financial state, indicators of a financial state, reporting form, methods of audit

Вступ. Аудит фінансового стану передбачає оцінку облікової та іншої економічної інформації через вивчення реально існуючих зв'язків та взаємозв'язків між показниками.

Метою аудиту фінансового стану клієнта є:

- визначення суті та змісту ділової активності;
- виявлення зон можливих навмисних помилок у звітності;
- оцінка фінансово-господарських перспектив клієнта, його функціонування в майбутньому;
- оцінка стану бізнесу.

Аудит є незалежною експертизою фінансової звітності комерційних підприємств уповноваженими на те особами (аудиторами) з метою підтвердження її достовірності для державних податкових органів і власників.

Іншими словами, аудит — це надання практичної допомоги керівництву й економічним службам підприємства щодо ведення справ і управління його фінансами, а також щодо налагодження бухгалтерського фінансового і управлінського обліку, надання різних консультацій. Аудит також дає змогу дати оцінку майна під час приватизації і при акціонуванні підприємств різних форм власності.

Проблемам аудиту фінансового стану підприємства та ефективності його аналізу присвячено багато публікацій, серед яких варто виділити праці Г.І. Кіндрацької, М.С. Білик, А.Г. Загородного, П.Я. Поповича, Г.І. Андреева та багатьох інших.

Ситуація, яка склалася в Україні, вимагає такої організації незалежного контролю, який би сприяв обґрунтованості прийняття управлінських рішень на основі врахування виявлених порушень у бухгалтерському обліку, фінансовій та податковій звітності.

У зв'язку з цим аудит на підприємствах повинен бути організований і проведений за такими методичними підходами, які забезпечували б достовірність перевірок відповідності відображення в бухгалтерських регістрах і звітності наявних у господарстві необоротних активів, ПММ, запасних частин, сировини, а також достовірність калькуляції продукції та її оцінку при переробці та реалізації; визначення фінансових результатів; складання точної, повної та своєчасної звітності, отримати докази на її підтвердження та донести цю істину через аудиторський висновок до користувачів інформації.

У ситуації, яка склалася на підприємствах і української економіки в цілому найбільш актуальним питанням є аудит фінансового стану підприємства. Так як проведення даного аналізу може дозволити виявити слабкі і сильні сторони підприємства і підказати вибір прийняття найбільш раціонального управлінського рішення. Що дозволить врятувати підприємство від банкрутства, підвищити незалежність, ліквідність підприємства і т.д. в залежності від ситуації, що склалася в господарстві [1, с. 3].

У ринковому середовищі аналізу та аудиту підлягає вся господарсько-фінансова діяльність підприємства, що спонукає підприємців відповідально ставитися до виконання своїх обов'язків. З іншого боку, ліквідуються умови, які породжують безгосподарність. Аудит у цьому випадку покликаний виявляти подібні явища і сприяти їх ліквідації, реалізуючи при цьому профілактичну функцію.

Інформаційна функція полягає в тому, що одержана під час аудиту інформація є підставою для виявлення резервів підвищення ефективності господарської діяльності підприємства й прийняття відповідних рішень і проведення коригуючих дій, завдяки яким забезпечується нормальне функціонування об'єкта, що перевіряється.

У процесі аудиту виявляють не тільки недоліки, а й позитивні сторони діяльності. Останні, як передовий досвід, можуть стати надбанням інших суб'єктів господарювання, завдяки чому реалізується мобілізуюча функція аудиту [3, с. 4].

Постановка завдання. Метою статті є систематизація інформації про основні проблеми, які виникають в процесі аналізу фінансового стану вітчизняних підприємств, а також визначенні основних напрямів їх вирішення.

Для дослідження даної теми було використано наступні методи: спостереження; фінансовий аналіз; арифметична перевірка; порівняння; узагальнення та інші.

Результати. Процес аудиту важливо організувати в певному порядку виконання робіт. Доцільно здійснювати аудит поетапно, у такій послідовності.

Стадії (етапи) аудиту:

1. Попереднє обстеження діяльності клієнта.
2. Складання плану аудиту.
3. Перевірка системи обліку і внутрішнього контролю.
4. Аналітична перевірка фінансової інформації.
5. Вибіркове обстеження - одержання аудиторських свідчень.
6. Заключний огляд фінансової звітності.
7. Підготовка аудиторського звіту.

Під час перевірки фінансового стану підприємствами вважаємо за необхідне розрахувати наступні показники:

платоспроможності і ліквідності - характеризують фінансові можливості підприємства щодо погашення заборгованості, покриття підприємством позичкових коштів;
прибутковості — дають можливість порівняти отриманий прибуток з вкладеним капіталом, тобто міру ефективності авансованого у виробництво і реалізацію капіталу;
ділової активності — характеризує кругообіг засобів підприємства;
фінансової стійкості — характеризує співвідношення власних і залучених коштів.

Набір економічних показників, що характеризують фінансовий стан і активність підприємства, передбачає розрахунок таких груп індикаторів: фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності, рентабельності [2].

Методика аналізу наступна:

- попередньо ознайомитись з результатами роботи підприємства;

- розрахувати основні показники;
- порівняти розраховані значення з нормативними;
- віднести підприємство до певного класу за фінансовим станом.

Джерела платоспроможності (ліквідності) відображають можливість клієнта погасити короткострокову заборгованість своїми засобами. Під час обчислення цих показників за базу розрахунку беруть короткострокові зобов'язання.

Показники ділової активності характеризують, наскільки ефективно клієнт використовує свої кошти. До них відносять різні показники оборотності.

Показники рентабельності характеризують прибутковість діяльності підприємства, розраховується як відношення отриманого балансового чистого прибутку до витрачених коштів.

Одним з найважливіших показників підприємства є показник (коефіцієнт) ліквідності. Аудитор встановлює ліквідність підприємства виходячи із загальної суми поточних активів. Проте на ліквідність підприємства можуть впливати надзвичайні обставини. У цих випадках аудитор має скласти розрахунок показника ліквідності, який визначає термінову можливість повернути короткострокові борги. Це визначається на підставі співвідношення легкорезалізованих активів, коштів і дебіторської заборгованості та короткострокових зобов'язань.

Оборотний капітал може складатись з власних та залучених коштів, співвідношення яких визначає його структуру. Фінансовий ризик зростає у тих випадках, коли зменшується частка власних коштів (капіталу).

Вивчення структури джерел коштів підприємства дає змогу аудитору одержати інформацію про розширення чи звуження діяльності підприємства. Зменшення короткострокових кредитів і збільшення власного капіталу може бути доказом згортання діяльності підприємства.

У розрахунках показників платоспроможності, ліквідності, обсягу оборотного капіталу визначається дебіторська заборгованість і запаси. Від того, наскільки швидко вони перетворюються у готівку, залежить фінансовий стан підприємства, його платоспроможність. З метою визначення цієї ситуації на підприємстві обчислюється оборотність рахунків дебіторів, що розраховується як відношення виручки від реалізації до суми заборгованості. Чим вищий цей показник, тим швидше дебіторська заборгованість перетворюється у готівку[5, с. 2].

Фінансовий стан підприємства може бути стійким, нестійким, кризовим. Здатність підприємства своєчасно здійснювати платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі свідчить про стійкий фінансовий стан. Стійкий фінансовий стан підприємства залежить від результатів виробничої, комерційної і фінансової діяльності.

Джерелами інформації для проведення аналізу фінансового стану підприємства є фінансова звітність:

- "Баланс", Ф № 1;
- "Звіт про фінансові результати", Ф № 2;
- "Звіт про рух грошових коштів", Ф № 3;
- "Звіт про власний капітал", Ф № 4.

Крім фінансової звітності використовується інша інформація, яка доступна тільки персоналу підприємства, зокрема, планово-нормативна (фінансовий план, нормативи), конструкторсько-технологічна інформація, позаоблікова інформація (маркетингові дослідження, закони, інструкції, експертна інформація та ін.), тощо[4, с. 2-4].

При складанні підприємствами фінансової звітності, вони можуть використовувати бланки форм старого зразка. У цьому випадку аудитору для перевірки фінансового стану слід користуватися старими формулами для знаходження коефіцієнтів основних показників фінансового стану. При цьому аудитор повинен надати рекомендацію підприємству формувати фінансову звітність в нових формах.

Складаючи фінансову звітність бухгалтер повинен врахувати законодавчо-нормативні зміни щодо складання, подання, повноти та правильності відображення показників фінансової звітності.

При проведенні аналізу можуть бути використані різноманітні прийоми, від простого порівняння показників до економіко-статистичних методів.

У випадках, якщо в результаті аналізу встановлюють незвичайні відхилення, потрібно детально їх дослідити, опитати персонал підприємства про причини, розглянути необхідність проведення додаткових процедур (інвентаризації, зустрічні перевірки документів, арифметичні перерахунки та ін.)

Аналітичні процедури, які використовуються при загальному фінансовому огляді, повинні допомогти аудитору зробити висновок про відповідність фінансової інформації фактичному стану справ на підприємстві, а також для підтвердження висновків, зроблених у процесі аудиту по окремих елементах фінансової інформації.

Вибіркове обстеження, тобто проведення самостійних аудиторських процедур, здійснюють для одержання в достатньому обсязі аудиторських свідчень (доказів), на підставі яких складається аудиторський висновок про достовірність фінансової звітності. Цей етап є найбільш відповідальним і істотним. Тому тут потрібно чітко визначити об'єкти перевірок, обсяги аудиторської вибірки, джерела інформації, прийоми та методи аудиторських процедур, про що буде йтися далі.

У світовій практиці широко використовують нормативні значення, визначені на основі чималої багаторічної практики аналізу діяльності підприємства. На жаль, сьогодні в Україні звернутися до аналогічної практики немає можливості. З іншого боку, використовувати для оцінки в умовах України (умовах нерозвинутого вітчизняного фондового ринку, поширення «тіньового» сектору) набір індикаторних показників, що використовуються за кордоном, неможливо через те, що вони відбивають зовсім інше середовище господарювання. Тому доцільно порівнювати фінансові показники, що характеризують діяльність підприємства, не з нормативними значеннями, а з:

- середніми значеннями аналогічних показників, розрахованими для сукупності підприємств кожної галузі, які виробляють основну частку її продукції;
- середніми значеннями таких показників, визначеними в цілому по всьому обсягу випуску відповідної галузі;
- значеннями показників, рекомендованих у працях українських дослідників, які відповідають вимогам безпечного функціонування;
- показниками діяльності найкращих підприємств тощо.

Огляд фінансової інформації здійснюють на завершальній стадії аудиту по всіх зібраних фактах і матеріалах аудиторських обстежень. Всеохоплюючий огляд дає можливість визначити, виходячи з принципу суттєвості, чи складена фінансова звітність відповідно до чинного порядку, чи відповідає вона фактичному стану справ на підприємстві, чи розкриті всі питання у звітності належним чином, чи відповідає фінансова звітність вимогам закону та іншим нормативним актам. Висновки, зроблені на основі багатьох тестів, пов'язаних з вивченням звітності, дозволяють сформулювати аудиторський висновок.

Підготовка аудиторського звіту - це кінцева мета аудитора, якою є аудиторське судження про достовірність фінансової інформації, а також розробка рекомендацій, надання порад щодо виправлення допущених помилок і ліквідації виявлених недоліків[1, с. 8].

Висновки. Слід зазначити, що аудитор при перевірці фінансового стану підприємства досліджує не тільки фактичну стабільність, платоспроможність і ліквідність підприємства, але і перспективу підвищення ділової активності та ефективності господарювання.

На сьогоднішній день відсутня єдина методологія оцінки фінансового стану підприємств на основі форм річної звітності, складеними за національними стандартами бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим актуальним буде рішення спірних питань у галузі методології фінансового аналізу та оцінки фінансового стану.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що для нормального функціонування підприємства у своїй практиці повинні використовувати різноманітні прийоми і способи проведення аудиту. Таким чином, вони зможуть уникнути проблем під час перевірки підприємства, зменшити кількість помилок в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, надавати внутрішнім і зовнішнім користувачам правдиву, повну і достовірну інформацію про діяльність підприємства.

Список використаних джерел:

1. Скоробогатова О.В. Аудит фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / О.В. Скоробогатова, 2004. - Режим доступу:http://uareferat.com/%D0%90%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D

1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0

2. Андреев В.Д. Аудит фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / В.Д. Андреев, 2007. - Режим доступу: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=27862>

3. Бібліофонд. Аналіз та аудит фінансового стану [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=435808>

4. Навчальні матеріали онлайн. Аудит фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.com/11570718/ekonomika/analiz_finansovogo_stanu_pidpriyemstva

5. Аудит. Навчальний посібник / Савченко В. Я., 2005. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/Audit/Glava3/R3p8.htm>

28.11.2015

УДК 657

Сахно Л.А.

к.е.н., доцент кафедри «Облік і аудит»

Таврійський державний агротехнологічний університет

Кондратюк О.В.

студентка

Таврійський державний агротехнологічний університет

АУДИТ З РОЗРАХУНКІВ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Анотація. Розглянуто аудит розрахунків з оплати праці на підприємстві, визначено основні завдання обліку заробітної плати. Проаналізовано значення заробітної плати на підприємстві, необхідність проведення аудиту розрахунків з оплати праці на підприємстві. Викладено інформацію, про те, що підприємство самостійно, але відповідно до законодавства, установлює штатний розклад, форми і системи оплати праці, преміювання. Надано шляхи вдосконалення в висновках статті аудиту заробітної платні.

Ключові слова: аудит, вартість і ціна робочої сили, заробітна плата, основні порушення.

АУДИТ РАСЧЕТОВ ОПЛАТЫ ТРУДА

Аннотация. Рассмотрены аудит расчетов по оплате труда на предприятии, определены основные задачи учета заработной платы. Проанализировано значение заработной платы на предприятии, необходимость проведения аудита расчетов по оплате труда на предприятии. Изложена информация о том, что предприятие самостоятельно, но в соответствии с законодательством, устанавливает штатное расписание, формы и системы оплаты труда, премирования. Предоставлено пути совершенствования в выводах статьи аудита заработной платы.

Ключевые слова: аудит, стоимость и цена рабочей силы, заработная плата, основные нарушения.

THE AUDIT OF WAGE PAYMENTS

Abstract. Considered that the audited accounts for wages in the company, defined the main tasks of payroll accounting. The parsed value of wages in the enterprise, the need for auditing of calculations on wages in the enterprise. Set out the information that the company independently, but in accordance with the law, establishes a regular schedule, forms and systems of remuneration, bonuses. Given the way of improvement in the conclusions of the audit of wages.

Keywords: audit, cost, and the price of labor, wages, major violations.

Вступ. Праця працюючих робітників є необхідною складовою частиною процесу виробництва, споживання та розподілу створеного продукту. Участь працюючих у частці знов створеній матеріальній та духовній базі виражається у вигляді заробітної плати, яка повинна відповідати кількості та якості затраченої ними праці. Заробітна плата - є важливішим засобом підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшення обсягів виробленої продукції, поліпшення її якості та асортименту.

Збільшення ефективності суспільної продуктивності обумовлено, на сам перед, збільшенням виробництва та поліпшенням якості роботи.

В умовах переходу нашої економіки на ринковий механізм функціонування важливішими задачами є прискорення науково-технічного прогресу, зниження витрат живої праці, механізація трудомістких робіт, поліпшення використання трудових ресурсів, зменшення збитків робочого часу.